

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

MANIVM

Luciani omnes dialogi, iucundis salibus, & impē
dio festiuis iocis referti: quibus exquisi-
ma trutina expenditur ab ijs qui
vita defuncti sunt, quantis in
malis vita mortalium
versetur.

Erasmo Roterodamo interprete.

Pontico Virunio.

Ottomaro Luscinio.

Vitarum dein, seu philosophorum auctio.
Luciani dialogus, Nycholao Beral-
do interprete.

Querela item virtutis, e Luciano Carolo are-
tino traductus nuper dialogus.

Moribus esse procul rigidi vultuq; Catones.

Qui fugitis risus, scommata mixta iocis.

Lusimus in teneris, seris quoq; ludimus annis.

Et reliquum vitæ quid, nisi lusus est?

Cum privilegio cesareo ad quadrienniū

ab anno Christi 1519. Ioannes

Schottus Argentorati

premebat.

EPISTOLIVM ERASMI.

Ornatissimo viro, dño Christophoro
urfeuico, Erasmus Roterodamus S

Equidem hac mente semper fui ornatissime, idē
q̃ humanissime Christophore, ut a nullo prorsū
vicio perinde abhorruerim atq̃ ab ingratitudi-
ne : nec unq̃ istos hominīs vocabulo dignos iu-
dicarim, qui alieni in se meriti tempore ullo pos-
sent obliuisci. Rursus eos existimaui beatos, q̃bo
tantum facultatis fortunæ cōmoditas suppedita-
uit, ut bene meritis possint parem remereri gra-
tiam : beatissimos autem, quibus licuisset accē-
ptum beneficium aliquo cum fœnore rependere.
Proinde quum antehac sēpenumero mecū repe-
terem, quantū in me nihil promeritum tua beni-
gnitas contulisset (nam collatū arbiror quicquid
ita delatum est, ut haud scio, utrū per fortunam,
an per meip̃m, certe per te nō steterit quo minus

acceperim) circūspectaremq̃, quonam argumēto possem aliquā saltem erga te memoris gratiq̃ animi significationē dare : neq̃ in tanta fortunæ meę tenuitate quicq̃ occurreret quod ulla ex parte, non dicam tuis meritis responderet, sed quod vel animo satis faceret meo. Illud deniq̃ mihi venit in mentē, ut saltem istos quosdā non inurbanos homines imitarer, q̃ flosculo quopiā insigni, aut alio simili symbolo misso, voluntatis propensionem, promptiq̃ animi studium testificari solent : præsertim ipsi tenues erga eos, quibus neq̃ res, neq̃ animus sit aliorum egens munerē. Ergo græcanica ingredienti *μουσεία*. (Nam musarum horti vel medijs yernāt brumis) statim inter multos varia adblandientes gratia, hic Luciani flosculus præter ceteros arrisit. Eum non ungue, sed calamo decerptum ad te mitto : non solum novitate gratum, colore varium, specie venustū : nec odore modo fragrantē, verūetiam suco præsentaneo salubrem & efficacem. Omne tulit punctū (ut scripsit Flaccus) q̃ miscuit utile dulci. Quod quidem aut nemo, mea sententia, aut noster hic Lucianus est assecutus : qui prisce comœdiæ dicacitatem, sed citra petulantiam referens, deū imortalem, qua vafricie, quo lepore perstringit omnia :

EPISTOLIVM ERASMI.

quo naso cuncta suspendit: quæ omnia miro sale perfricat: nihil vel obiter attingens quod non aliquo feriat scommate. Philosophis infestus: atque inter hos Pythagoricis potissimum, ac Platonicis, ob prestigias. Stoicis item, propter intolerandum supercilium. hos punctim ac caesim, hos omni telorum genere petit. Idque iure optimo. Quid enim odiosius, quid minus ferendum, quam improbitas virtutis professione personata? Hinc illi blasphemii, hoc est maledici vocabulum addidere: sed hi nimirum quorum ulcera tetigerat. Pari libertate deos quoque passim & ridet & lacerat: unde cognomen inditum ἰδὲον. Speciosum profecto vel ab hoc nomine, quod ab impijs ac superstitionis attributum. Floruit ut putant, Traiani ferme temporibus: indignus (ita me deus amet) qui inter sophistas numeretur. Tantum obtinet in dicendo gratie, tantum in inveniendi felicitatis, tantum in iocando leporis, in mordendo aceti: sic titillat illusionibus: sic seria nugis, nugas serijs miscet: sic ridens veradicit, vera dicendo ridet: sic hominum mores, affectus, studia quasi penicillo depingit: neque legenda, sed plane spectanda oculis exponit: ut comoedia nulla, nulla satyra cum huius dialogis conferri debeat: seu voluptatem spectes, se utilitatem. Vale.

MANIVM DIA.

logie Luciano ERASMO interprete.

Cnemonis, ac Damippi dialogus. 1. CNE.

Hoc scilicet est qđ vulgo dici consuevit, hinc
 lus leonem. DA. Quid isthuc est quod te
 cum stomachare Cnemon? CNE. Quid sto-
 macher rogas? Equidē heredem reliqui quendā
 pręter animi sententiā, videlicet astu delusus mi-
 ser, ijs quos maxime mea cupiebam habere prę-
 teritis. DA. Sed isthuc quinā euenit? CNE.
 Hermolaū nobilem illū diuitem, quū orbus esset,
 imminente morte captabam, assidens atq; insere-
 uens. Necq; ille grauatim officium meū admittere
 bat. At interim illud quoq; mihi visum est scitū,
 consultumq; ut testamentū proferrem ac publi-
 carem: quo illum rerū mearū insolidū hæredē in-
 stitueram: nimirū ut ille vicissim idē faceret, meo
 prouocatus exemplo. DA. At quid tandē ille?
 CNE. Quid ille suo in testamento scripserit id
 quidē ignoro. Ceterū ego repente atq; insperato
 e vita decessi, tecti ruina oppressus. Et nūc Her-
 molaus mea possidet, lupus cuiuspiam in morē,
 ipso hamo cum esca pariter auulso. DA. Imo
 non escam modo cum hamo, quin etiā te quoq;

piscatorē sif abstulit. Itaq; technā istā in tuū ipsi
us caput struxeras. Cne. Sic apparet: idq; adeo
d'ploro. 2 Zenophātē, & Callidemidē. Z.

AT tu Callidemides quo pacto interisti? Nā
ipse quemadmodū diuinæ parasitus quū es-
sem, immodica ingurgitatione p̄focatus fuerim
nostri, aderas em̄ morienti. CAL. Aderam Ze-
nophantes. Porro mihi nouū quiddam atq; in-
opinatum accidit. Nā tibi quoq; notus est Ptoe-
dorus ille senex. ZENO. Orbū illū dicis, ac
diuitem, apud quem te assidue versari conspicie-
bam? CAL. Illum ipsum semper captabam: co-
lebamq; id mihi pollicens fore, ut meo bono q̄
primū moreretur. Verū quū ea res in longū pro-
ferretur: sene videlicet ultra tithonios annos vi-
uente: compendiarīam quandā excogitaui viam,
qua ad hereditatem peruenirem. Siquidē empto
veneno pocillatori p̄suaseram: ut simul atq; Ptoe-
dorus potum posceret (bibebat autem proluxi-
us) p̄sentiū in calicem inijceret: haberetq; in
promptu, porrecturus illi. Quod si fecisset: iure-
jurando confirmabam, me illum manumissurū.

ZENO. Quid igitur accidit? nam inopinatus
quiddā narraturus mihi videris. CAL. Vbi iā
loti venissemus: puer duobus paratis poculis, al-

ERASMO INTERPRETE

tero Ptoodoro cui venenū erat additum, altero mihi, nescio quo modo errans, mihi venenū, Ptoodoro porrexit innoxium. Mox ille quidē bibit: at ego ptinus humi porrectim stratus sum: suppositum videlicet illius loco funus. Quid hęc rides Zenophanta? Atqui nō conuenit amici malis illudere. ZENO. Rideo profecto. nā eleganter ac lepide tibi hęc res euenit. Porro senex ille quid interim? CAL. Primū ad casuz subitū atq; inexpectatū sane conturbatus est. Deinde simul atq; intellexit id quod acciderat: puta pocillatoris errore factū: risit & ipse. ZENO. Recte sane. tā & si nō oportuit ad compendiū illud diuertere. si quidē venisset tibi populari vulgataq; via tutius certiusq; etiam si paulo serius.

3 Menippi, & Tantali. MENIP.

Quid eiulas o Tantale? aut quid tuā deploras fortunā stagno imminens? TAN. Quoniam siti enecor Menippe. ME. Vsq; adeo piger es atq; iners, uti nō vel pronus incūbens bibere noris: vel caua vola hauriens? TAN. Nihil profecero si procumbam, refugit enim aqua simul atq; me propius admoueri senserit. q; si quando hauero: oriq; coner applicare: prius effluxit q; summa rigem labia, atq; inter digitos quoq; effluens

MANIVM DIALOGI E LV.

aqua, haud scio quomodo rursus manū meā ari-
dam relinquit. ME. Prodigiosum quiddā de te
narras Tantale. Verū dic mihi, isthuc ipsum quor-
sum opus est bibere? quum corpore careas. Nā
illud quod esurire poterat aut sitire, in Lydia se-
pultum est: ceterū tu quū sis animus, quinā post
hac aut sitire queas aut bibere? TAN. Atqui
hoc ipsum supplicij genus est: ut anima perinde
quasi corpus sit, ita sitiat. ME. Age hoc ita ha-
bere credimus: quando quidē affirmas te siti pu-
niri: at quid inde acerbi tibi poterit accidere? Nū-
metuis, ne potus inopia moriari? At equidem
haud video alteros infirmos, si q̄s hoc relinquat,
neq; locum aliū in quem morte demigret q̄spiā.
TAN. Recte tu quidē dicis: verū hoc ip̄m sup-
plicij genus est, sitire quum nihil sit opus. ME.
Desipis Tantale: & uti verum tibi fatear, nō alio
potu videris egere q̄ veratro mero. Nā diuersū
quiddā pateris ijs, quos canes rabiosi momorde-
runt: ut qui non aquā, quemadmodū illi, sed sitim
horreas. TAN. Ne veratrū quidē recusarim
bibere Menippe, si licear modo. ME. Bono es
animo Tantale: certum habens, nunq̄ fore, ut
vel tu, vel reliquorū manūm quispiā bibat. neq;
enim fieri potest. Quāq̄ non omnibus, quēad-

ERASMO INTERPRETE

modum tibi poena adiudicata est: ut sitiant, aqua illos non expectante.

Menippi, ac Mercurij. & MENIP.

A Tubinam formosi illi sunt, ac formosę Mercuri: Ducito me: docetoq; utpote recēs huc profectum hospitem. MER. Haud mihi licet per ociū Menippe. quin tu isthuc ipso e loco de xtrorsum oculos deflecte. Illic & Hiacyanthus est & Narcissus ille, & Nircus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter, quicqd est veterum formarū. ME. Equidē prāter ossa nihil video, caluarias q; carnibus renudatas: inter quā omnia nihil sit omnino discriminis. MER. Atq; hęc sunt quę poetę cuncti mirantur ac celebrant, ossa scilicet quę tu videris contemnere. ME. At Helenam saltē mihi cōmonstra. Nā ipse quidem haud queam dignoscere. MER. Hęc videlicet caluaria Helena est. ME. Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex uniuerſa Græcia, acto delēctu sunt impletę: tantaq; tum gręcorū, tum barbarorum multitudo cōflīxit: tot urbes sunt euerſę.

MER. Cęterę Menippe, non vidisti mulierem hanc viuam. quod si fecisses, forſan diceres tu q; vicio dandum non eſſe.

Pro tali muliere diu tolerare labores.

MANIVM DIALOGI ELV.

Alioqui si q̄s flores etiā arefactos marcidosq̄ cō-
templetur, posteaq̄ coloris decus abiecerint de-
formes nimir̄ vident̄. at ijdem donec florent co-
loremq̄ obtinent, sunt speciosissimi. ME. Pro-
inde illud iā demiror Mercuri, si gr̄ci nō intelle-
xerunt, sese pro re usq̄ adeo momentanea, quęq̄
tam facile emarcesceret, elaborare. MER. Haud
mihi vacat tecū philosophari: quare delecto loco
ubicunq̄ velis prosterne temet ac recumbe, mihi
iam aliæ sunt traducendę umbrę.

Menippi, Amphiloichi, & Trophomi 5 ME.
VOs nimir̄ Trophome, atq̄ Amphiloche, cū
sitis mortui, tamē haud scio q̄nam modo phā-
nis estis donati, vatesq̄ credimini, ac stulti morta-
les deos esse vos arbitrant̄. TRO. Quid? an no-
bis igit̄ imputandū, si per inscitiam illi de mortuis
huiusmodi opinant̄? ME. Atqui nō ista fuissent
opinati, ni vos tū quū viueretis eiusmodi quędā
portenta ostentassetis: tanq̄ futurorū fuissetis p̄-
scij, quasiq̄ predicere potuissetis si qui perconta-
rentur. TRO. Menippe, nouerit Amphilochus
hic ip̄i pro sese respondendū esse. Ceterę ego he-
ros sum, vaticinorq̄ si quis ad me descēderit. At
tu videre nūq̄ omnino Lebadiā adh̄isse: neq̄ em̄
alioquin ista nō crederes. ME. Quid ais? Egdę

BRASMO INTERPRETE

nisi Lebadiā fuisset profectus, ac linteis amictus
 offam ridicule manu gestans, per angustū adituz
 in specum irreplissem: nequaquā fieri potuisset ut
 te defunctū esse cognoscerē: perinde atquē nos, so
 lacque prestigiatura reliquos antecellere. Sed age p
 ipsam diuinandi artē, quid tandē est heros? nequē
 em̄ intelligo. TRO. Est quiddā partim ex hoīe,
 partim ex deo cōpositū. ME. Nēpe quod nequē
 sit homo, quēadmodū audio, nequē deus, verū pa
 riter utrunquē. Ergo dimidia illa tui pars quo nūc
 recessit? TRO. Reddit oracula Menippe in Le
 badia. ME. Haud intelligo quid dicas Tropho
 me: nisi quod illud plane video, te totum esse mor
 tuum. Charontis, ac Menippi.

Dialogus

6

CHARON.

Edde naulum scelestē. ME. Vociferare siq
 dē isthuc tibi voluptati est Charon. CHA.
 Redde inquā quod pro traiectione debes. ME.
 Haud quaquā auferre queas ab eo qui nō habeat.
 CHA. An est quisquē qui ne obolum quidē habe
 at? ME. Sit ne alius quispiam præterea, equidē
 ignoro: ipse certe nō habeo. CHA. Atqui prae
 focabo te per Dītē, impurissime, ni reddas. ME
 At ego illiso baculo tibi comminuam caput.

CHARON. Num ergo te tam longo traiectu

b ij

MANIVM DIALOGI ELV.

gratis trāsuexero? ME. Mercurius meo nomi-
 ne tibi reddat: ut qui me tibi tradiderit. MER.
 Belle mecum agetur per Iouem. siquidē futurum
 est, ut etiā defunctorū nomine p̄soluam. CHA.
 Haud omittam. ME. Quin tu igitur hac gratia
 perge, ut facis, nauim trahere: q̄q̄ quod non ha-
 beo quinam auferes? CHA. At tu nesciebas qd
 tibi fuerit adportandum? ME. Sciebam quidē:
 verū non erat. Quid igit? num ea gratia erat mi-
 hi semper in via manendum? CHA. Solus ergo
 gloriaberis te gratis fuisse trāsuectū? ME. Haud
 gratis o p̄clare. siquidē & sentinam exhausti, &
 remum arripui, & vectorum omniū unus nō eiu-
 laui. CHA. Ista nihil ad naulum: obolum reddas
 oportet. neq; enim fas est secus fieri. ME. Proin-
 de tu me rursus in vitā reuehe. CHA. Belle di-
 cis: nimirū ut verbera etiam ab AEaco mihi luci
 faciā. ME. Ergo molestus ne sis. CHA. Ostē-
 de quid habeas in pera. ME. Lupinum si velis:
 & Hecatē coenam. CHA. Vnde nobis hunc ca-
 nem adduxisti Mercuri? tū qualia garriebat inter
 nauigandum: vectores omnes irridens ac dicte-
 rīs incessens: unusq; cantillans, illis plorantibus.
 MER. An ignoras Charon, quem virum trans-
 uexeris? plane liberum, cuiq; nihil omnino curæ

ERASMO INTERPRETE

hic est Menippus. CHA. Atqui si unq̃ post
hac te recepero. ME. Si receperis o preclare. ne
possis quidem iterum recipere.

Cratetis, ac Diogenis. 7 CRA.

MOerichum diuitem noueras ne Diogenes?
Illum inquā supra modū diuitem, illum Coe
rintho præfectū: cui tot erant naues onustę mer
cibus: cuius cōsobrinus Aristes, quū ipse q̃q̃ di
ues esset, Homericū illud in ore solebat habere.
Aut me confice tu: aut ego tete.

DIO. Cuius rei gratia sese captabāt inuicē Cra
tes? CRA. Hęreditatis causa: quū essent equa
les, uterq̃ alterę captabat. iamq̃ testamenta pu
blicauerant ambo: in quibus Moerichus, si prior
moreretur, Aristen omniū rerum suarū dominū
relinquebat. Moerichum vicissim Aristes, si qdē
ipse prior e vita decederet. Hęc igit̃ quum essent
in tabulis scripta, illi inter sese captabant: & alter
alterum adulationibus obsequijsq̃ superare cō
tendebat. Porro diuini, haud scio utrum ex astris
id quod futurū sit coniectantes, an somnijs quę
admodū Chaldęi faciūt: quin & Pithius ip̃e nūc
Aristen victorem fore pronuntiabat, nunc Moe
richū: ac trutina quidē interim ad hunc, interim
ad illum propendebat. DIO. Quid igitur tandē

MANIVM DIALOGI B LV.

euenit: nā audire est operēciuz Crates. CRA.
Eodem die mortui sunt ambo., Ceterę hęreditas
tes ad Eunomiū ac Thrasydem deuenerunt: quo
rum uterq; cognatus illis erat. Atqui de his nihil
prędixerant diuini futurum, ut tale quippiā acci
deret. Etenim quū Sicyone Cirrham versus nauī
garent, medio in cursu obliquo orto lapige, eo sē
depulsi. DIO. Recte factum. At nos quum esse
mus in vita, nihil eiusmodi alter de altero cogita
bamus. Neq; em̄ ego unq; optabam ut moreret
Antisthenes, quo nimirū baculus illius ad me re
diret heredem (habebat aut̄ egregie validū) quē
ipse sibi parauerat oleaginū. Neq; tu Crates op
por desyderabas, ut me mortuo, in possessionum
mearę successiōem venires. puta dolij, ac perę, in
qua quidē lupini choenices inerant dug. CRA'.
Neq; em̄ missi quicq; istis rebus erat opus: imo
ne tibi quidē Diogenes. siquidē quę ad rem perti
nebant, quęq; tu Antistheni succedens accepisti,
deinde ego succedens tibi, ea nimirū multo sunt
potiora, multoq; splendidiora q̄ vel Persarę im
perium. DIO. Per louem, memini me in istius
modi opum hęreditatē Antistheni successisse: ti
bic; eas longe etiam maiores reliquisse. CRA.
Verę reliqui mortales hoc possessionum genus

ERASMO INTERPRETE

asp̄nabantur: neq̄ quisq̄ nos ob sp̄m potiun
dē h̄ereditatis obsequijs captabat, sed ad aurum
omneis intendebant oculos. DIO. Nec iniuria.
neq̄ em̄ habebant quo facultates eiusmodi a no
bis traditas acciperent: quippe rimosi iam, vicia
tiq̄ delitijs, non aliter q̄ vasa carie putrida. Quo
fit, ut si quādo quis in illos infundat vel sapientiā,
vel libertatē, vel veritatē, effluat ilico, perstilletq̄,
fundo quod imissum est continere non valente.
Cuiusmodi quiddā & Danaī filiabus aiūt accide
re: dū in doliū pertusum haustā aquam importāt,
at iisdem aurū dentibus, & unguibus, omniq̄ vi
seruabāt. CRA. Proinde nos hic q̄q̄ n̄ras possi
debimus opes. Illi si atq̄ huc venerint, obolū dū
taxat secū ferēt, ac ne hunc qdē ulterius q̄ ad por
titem. Nirei, ac Therſitæ. 6 NIR.

Postremo vel Menippus hic iudex erit, uter
nostrū sit formosior. Dic Menippe, an nō ti
bi videor forma p̄stantior? ME. Imō quinā sitis
prius arbitror indicandū, nā hoc opinor scitu est
opus. NIR. Nireus, ac Therſites. ME. Vter Ni
reus, uter Therſites? nōdū em̄ vel hoc satis liquet.

THER. Iam unū hoc vinco q̄ tibi sum similis,
neq̄ tantope me p̄cellis, quātope te cecus ille Ho
merus extulit, unū omniū formosissimū appellās.

MANIVM DIALOGI E LV.

Quin ego fastigiato vertice , raris q̃ & impexis capillis ille , nihilo te inferior visus sum arbitro. Iā vero contemplare Menippe, utrū altero formosiorē existimes. NIR. Mirū, ni me Aglaia Charopeq̃ prognatum, qui vir pulcherrimus unus. Omnibus e graijs priameia ad pergama veni.

ME. Atqui non item sub terrā opinor pulcherrimus venisti. quippe qui reliquis quidē ossibus alijs appareas similis. Porro caluaria hoc uno in signi a Therisitē caluaria dignosci possit: q̃ tua delicata est ac mollicula. quandoquidē istuc habes effoeminatū ac neutiq̃ viro decorum. NIR. At tamen Homerū percontare, qua specie tum fuerim quū inter græcorū copias militārē. ME. Tu quidē somnia mihi narras: at ego ea spectro quæ video, quæq̃ tibi adsunt in præsentia. Ceteræ ista norunt qui id temporis viuebant. NIR. Quid igitur tandem? An non ego huic formosior Menippe? ME. Neq̃ tu, neq̃ quisq̃ alius formosus hoc loco. siquidē apud inferos æqualitas est: pares q̃ sunt omnes. THER. Mihi quide3 vel hoc sat est.

Diogenis, ac Mausoli. 9 DIO.

O He tu Car, quare tandem insolens es, tibiq̃ places: ac dignū te credis q̃ unus nobis omni

ERASMO INTERPRETB

bus anteponare. MAV. Primū regni nomine
 o tu Siopenſis, quippe q̄ Cariæ imperauerim uni
 uerſe: præterea Lydię quoq̄ gentibus aliquot. tū
 aut̄ & inſulas nonnullas ſubegerim. Miletū uſq̄
 peruenerim: pleriq̄ lonię partibus vaſtatis. Ad
 hæc formoſus eram ac procerus, ac bellicis in re
 bus præualidus. Poſtremo, quod eſt omniū maxi
 mum, in Halicarnaffo monumentū erectū habeo
 ſingulari magnitudine, quantū uidelicet defun
 ctorū alius nemo poſſidet: neq̄ pari etiā pulchri
 tudine conditū: uiris ſcilicet atq̄ equis, pulcherri
 mo e ſaxo, uiua forma abſolutiſſimo artificio ex
 preſſis: adeo, ut vel phanum aliquod ſimile haud
 facile quis inueniat. Num iniuria tibi videor has
 ob res mihi placere, atq̄ efferri? DIO. Num ob
 imperiū ais, ob formā, atq̄ ob ſepulchri molem?

MAV. Per louē, ob hæc inquā. DIO. Atqui
 o formoſe Mauſole, neq̄ vires iam illę, neq̄ for
 ma tibi iam adeſt: adeo, ut ſi quem arbitrū de for
 mæ præcellentia delegerimus, haud quæq̄ dicere
 potis ſit, quā ob rem tua caluaria meæ ſit antefe
 renda, ſiquidē utraq̄ parit̄ tū calua, tū nuda, utri
 q̄ dentes prominulos pariter oſtētamus: pariter
 oculis orbatī ſumus: pariter naribus ſimis, ac ſur
 ſum hiantibus deformati. Ceterū ſepulchrū ac ſas

MANIVM DIALOGI E LV.

xa illa preciosa, Halicarnasseis forsitan iactare li-
 cebit: & hospitibus glorię causa ostentare: tan q̃
 qui magnificā quandā apud se structurā habeāt.
 verę quid hinc cōmoditatis ad te redeat vir e gre-
 gie, nequa q̃ video. Nisi forsan illud cōmodū vo-
 cas, q̃ plus oneris atq̃ nos sustines, sub tā ingēti-
 bus saxis pressus ac laborans. MAV. Ita ne ni-
 hil illa mihi conducūt omnia: planeq̃ pares erūt
 Mausolus ac Diogenes? DIO. Imo haud pares
 inquā. Nā Mausolus discruciabitur quoties earę
 rerum in mentē veniet quibus in vita florere cō-
 suevit: at Diogenes interim euꝝ ridebit. Atq̃ ille
 q̃dem de suo illo monumento quod est in Halicarnasso
 memorabit, ab uxore Artemisia, atq̃ so-
 rore parato: contra Diogenes ne id quidē suo de
 corpore nouit, nunq̃d habeat sepulchrum. Neq̃
 em̃ illi res ea curę est. Verę apud viros excellētis-
 simos sui memoriā famamq̃ reliquit: ut qui vitā
 peregerit viro dignā, tuo monumēto Carum ab
 iectissime, excelsiorem, ac tutiorem in loco substru-
 ctam.

Simyle, ac Polystrati. 10

S I M I L V S.

VEnisti tandē & tu Polystrate ad nos, quā an-
 nos vixeris haud multo pauciores centū, opi-
 nor. PO. Nonaginta octo Simyle. SI. Sed q̃

ERASMO INTERPRETE

nam triginta istos annos egisti, quibus mihi fueras superstes? Nam ipse per te ferme septuagenario. PO. Q; suauissime profecto, etiam si hoc mirum tibi videbit. SI. Mirum vero, siquidē tibi primū seni, deinde iuualido, postremo etiā orbo quicq; poterat esse in vita suaue? PO. Principio nihil erat quod non possem. Præterea pueri formosi complures aderant; tum mulieres nitidissime, unguenta, vinum mire fragrans, postremo mēse vel siculis illis lautiores. SI. Noua narras. Nam ego te plane sordidum ac parcissimum esse sciebam. PO. Atqui vir præclare, ex alienis arcis opes mihi subscatebāt. Tum diluculo protinus cplurimi mortales ad fores meas ventitabant; simulq; ex omni rerum genere quæ terrarū ubiuis pulcherrime reperiuntur munera deportabantur. SI. Num me defuncto regnū gessisti? PO. Minime: verę amantes habebam innumeros. SI. Non possum non ridere. Tunc amantes tantus natus quum esses, vixq; tibi dentes superessent quattuor? POLY. Habebam per louē, equidem optimates ciuitatis. Quumq; essem tū senex, tum caluus, sicuti vides; præterea lippiens etiam, ac senio cæcutiens, postremo naribus muccolis, tñ cupidissime mihi inserviebant; adeo

MANIVM DIALOGI E LV.

ut is felix videretur quēcunq; vel aspexissem modo. SI. Num tu quoq; quemadmodū Phaon ille, Venerem aliquā a Chio transuexisti : ut ob id optāti tibi illa dederit, rursū ad iuuentam redire, ac denuo formosum atq; amabilē fieri? PO. Haud quāq;. quin magis quū talis essem qualem dixi, tamē supra modum adamabar. SI. AEnigmata narras. PO. Atqui notissimus est hic amor, quū vulgo sic frequens, nēpe erga senes, orbos, ac diuites. SI. Nunc tua forma unde tibi perfecta fuerit intelligo vir egregie, nimirū ab aurea illa Venere. PO. Verūtū non parū multas commoditates ab amātibus tuli Simyle, propemodū etiā adoratus ab illis. Porro sæpius etiā quasi pericax illis illudebam: excludens interim nonnullos eorū. Interim illi inter sese decertabant: & in ambiendis primis apud me partibus, alius aliū anteire nitebat. SI. Sed age, de facultatibus tuis quid tandē statueras? PO. Palā quidē affirmabam: me unumquēq; illorū relicturū hæredem, idq; illi quū crederent futurū, certatim se quisq; obsequētiorē atq; adulantiorē prębebat. cæterę alteras illas veras tabulas, quas apud me seruaueram reliquit: in quibus omnes illos plorare iussi. SI. At postremę illę tabulę quem pronunciabant heredes

ERASMO INTERPRETE

dem? Num e cognatis quempiã? PO. Nõ per
louẽ: imo nouitium quendã ex formosis illis ado
lescentulis, natione phrygẽ. SI. Quot annos na
tũ Polystrate? PO. Viginti ferme. SI. Iam in
telligo quibus obsequijs ille te demeruerit. PO.
Attũ multo illis dignior qui scribereĩ heres, etiã si
barbarus erat ac perditus: quem iam ipi etiã opti
mates colunt captantq;. Is igit mihi extitit heres:
Iamq; inter patricios numeratur, subrafo mento,
barbaroq; cultu ac lingua. Quin eũ Codro gene
rosiorem, Nireo formosiorẽ, Vlysse prudentiorẽ
esse prædicant. SI. Nõ laboro vel totius Græcię
sit impator: si libet, mō ne illi potiant hereditate.

Diogenis, & Alexandri. , 11 DIO:

Q Vid hoc rei est Alexander? Ita ne defunctus
es tu quoq; perinde atq; nos omnes? ALE.
Vides nimir Diogenes. Tam & si mirandũ non
est, si homo quũ fuerim, defunctus sim. DIO:
Num ergo Iupiter ille Amõn mentiebatur, quũ
te suũ filiũ eẽ diceret? An vero tu Philippo patre
prognatus eras? ALE. Haud dubie Philippo.
Necq; enim obiissem, si Ammone parente fuis
sem progenitus. DIOGE. Atqui de Olympia
de etiam consimilia quædã ferebantur: puta dra
conem quendam cum ea fuisse con

MANIVM DIALOGI E LV:

gressum, visumque in cubiculo: ex eo gravidam peperisse te. Porro Philippum errare, fallique, qui se tuum patrem esse crederet. ALEX. Inaudieram quidem & ipse ista quemadmodum tu: at nunc video, neque matrem, neque Amonis illos vates sanquicunque aut veri dixisse. DIO. Attamen istud illorum mendacium Alexander, ad res gerendas haudquaquam tibi fuit inutile: propterea, quod vulgus te verebatur metuebatque: quum deum esse crederet. Sed dic mihi: cuinam tam ingens illud imperium moriens reliquisti? ALEX. Id quidem ignoro. celerius enim e vita submouebatur quam ut esset ocium de illo quicquam statuendi: preter id unum, quod moriens Perdiccae anulum tradidi. Sed age, quid rides Diogenes? DIO. Quid ni rideam? An non meministi quid Graeci fecerint: quum nuper tibi arrepto imperio adularentur: principemque ac ducem aduersus barbaros deligerent? nonnulli vero in duodecim deorum numerum referrent, ac phana constituerent, denique sacra facerent, tanquam draconis filio? Sed illud mihi dicito, ubi te sepelierunt Macedones? ALEX. Etiamdum in Babylone iaceo tertium iam diem. Porro Ptolomeus ille satelles meus, si quando detur ocium ab his rerum tumultibus qui nunc instant, pollicetur in Aegyptum deporta-

ERASMO INTERPRETE

turū me, atq; inibi sepulturū : quo videlicet unus
 fiam ex dñs ægyptijs. DIO. Non possum nō ri
 dere Alexander, qui quidez te videam etiā apud
 in feros desipientē, sperantemq; fore, ut aliquādo
 vel Anubis fias, vel Osiris. Quin tu spes istas a
 mittis o diuinissime, neq; em fas est reuerti quē
 q; qui semel paludē trāsmiserit, atq; intra specus
 hiatum descenderit. propterea, q; neq; indiligēs
 est AEacus, neq; cōtemnendus Cerberus. Verē
 illud abs te discere puelim: quo feras animo, quo
 ties in mentē redit, quāta felicitate apud superos
 relicta, huc sis profectus : puta capitis custodibz,
 satellitibus, ducibus, tū auri tanta vi, ad hoc po
 pulis qui te adorabant. Præterea Babylone, Ba
 ctris, immanibus illis beluis, dignitate, gloria, Dein
 de q; eminebas cōspiciuus dū vectareris: dū ami
 culo candido caput haberes reuinctū: dū purpu
 ra circūamictus esses. Nunquid hæc te disruciāt
 quoties recursum animo? Quid lachrymas stul
 te? An non id te sapiens ille docuit Aristoteles?
 ne res eas quæ a fortuna proficiscātur, stabiles ac
 firmas existimares? ALEX. Sapiens ille: quum
 sit assentatorum omnium perditissimus. Sine me
 solum Aristotelis facta scire: q; multa a me petie
 rit: quæ mihi scripserit: deinde quemadmodum

MANIVM DIALOGI E LV

abusus sit mea illa ambitione, qua cupiebam eruditione cæteris præstare: quum mihi palparetur interim: ac prædicaret me, nunc ob formam: tanquam & ipsa summi boni pars quædam esset: nunc ob res gestas, atque opes. Nam has quoque in bonorum numero collocandas esse censebat, ne sibi vitio verteretur, quod eas acciperet. Plane præstigiosus vir ille quidem erat ac fraudulentus o Diogenes. Quid, quod illud fructus scilicet ex illius sapientia fero: quod nunc perinde quasi summis de bonis excrucior, ob ista quæ tu paulo ante commemorasti. DIO. At scin quid facies? Ostendam tibi molestiæ istius remedium. Quandoquidem his in locis veratrum non provenit, fac ut Lethæi fluminis aquam avidis faucibus attrahens, bibas: iterumque ac sæpius bibas. Atque eo pacto desine de bonis illis Aristotelicis discruciar. Verum enim Clitum etiam illum, & Callisthenem video: cumque his alios compluris raptim huc sese ferentes, quo te discerpant: poenas quod sumant ob ea quæ quodam in illos contulisti. Quare fac in alteram hanc ripam te conferas: & crebrius ut dixi, bibas.

Menippi, & Chironis.

12

MENIPPVS:

Et Quidem inaudiui Chiron, te deus quum es

ERASMO INTERPRETE

ses, tamen optasse mortē. CHIRON. Vera nimirum sunt ista quæ audisti Menippe: planeque mortuus sum sicuti vides: quum mihi licuerit immortalē esse. MENIP. At quænam te mortis cupido tenebat? res videlicet, quā vulgus hominum horreat? CHIR. Dicam apud te virum neutiquā stultum atque imperitum. Iam mihi desierat esse iucundum, immortalitate frui. MENIP. Quid? An iniucundum erat te viuere, lucemque tueri? CHI. Erat inquam Menippe. Nā quod iucundū vocant, id ego neutiūque simplex, sed varium quiddam esse arbitror. Verum quum ego semper viuerem: atque iisdem perpetuo rebus uterer, sole, luce, cibo: tum horæ eodem recurrerēt: reliqua item omnia quæcunque contingunt in vita reciproco quodam orbe redirent: atque alijs alia per vices succederent: satietas videlicet eorum me cepit. Neque enim in eo voluptas est sita, si perpetuo fruaris iisdem, sed omnino in permutando posita est. MENI. Probe loqueris Chiron. Ceteræ hæc quæ apud inferos agitur vita, quinā tibi procedit? posteaque ad hanc tanquam ad potiorem te contulisti. CHIRON. Haud insuauis Menippe. Siquidem æqualitas ipsa quiddam habet admodum popolare. Nihil autem certe interest

MANIVM DIALOGI E LV.

utrum in luce quis agat, an in tenebris. præterea neq; sitiendū est nobis quemadmodū apud superiores, neq; esuriendū: sed eiusmodi rerū omniū ege-
tia vacamus. ME. Vide Chiron ne temet ipse in-
uoluas: neue eodē tibi recidat oratio. CHI. Quā-
obrem isthuc ais? ME. Nempe si illud tibi fasti-
dio fuit, q; in vita semper iisdem similibusq; rebus
utendū erat: quū hic itidē similia sint omnia: eun-
dem ad modū parient fastidiū. At de integro tibi
querenda erit vitę cōmutatio: atq; hinc quopiam
aliā in vitam demigrandū: id quod arbitror fieri
non posse. CHI. Quid igit faciundū Menippe?

ME. Illud nimirū, uti sapiens quū sis, quēadmo-
dum opinor, & vulgo prædicant, præsentibus re-
bus sis contentus: neq; quicquā in his esse putes
quod ferri non queat.

Menippi, & Cerberi. 13 MENIP.

HEus Cerbere, quādoquidē mihi tecū cognā-
tio quędam intercedit: quū & ipse sim canis
dic mihi per stygiam paludem, quomodo sese ha-
bebat Socrates quum huc accederet. Verisile est
autē, te deus quū sis, non latrare modo, verū etiā
humano more loqui, si quādo velis. CER. Quū
procul adhuc abesset Menippe, visus est constā-
ti atq; interrito adire vultu, perinde quasi mortē

ERASMO INTERPRETE

nihil omnino formidaret: ac tanq̃ hocip̃m vellet
ijs qui procul a specus ingressu stabant ostende-
re. verū simul atq; despexit in hiatum; viditq; pro-
fundū atq; atrū antri recessum, simulq; ego cō-
tinentem etiam illum aconito mordens, pede corre-
ptum detraherē. infantiū ritu eiulabat: suoq; de-
plorabat liberos: nihilq; non faciebat, in omnem
speciē sese conuertens. ME. Num igit̃ fucate sa-
piens erat ille, neq; vere mortem contemnebat?

CER. Haud vere. Ceterū ubi vidit id esse neces-
se, audaciā quandā prę se ferebat: quasi vero vo-
lens id esset passurus, quod alioqui volenti, nolen-
ti tamen omnino fuerat ferendū: videlicet q̃ spe-
ctatoribus esset miraculo. Equidem illud in totū
de viris istiusmodi vere possim dicere: ad fauces
usq; specus intripidi sunt ac fortes: porro intus
quum sunt, nihil mollius neq; fractius. ME. Ce-
terū ego quonā animo tibi visus sum subisse spe-
cum? CER. Vnus mortalium Menippe sic mi-
hi visus es subire, ut tuo dignum eras genere: &
prior te Diogenes, propt̃ea, q̃ neutiq; adacti sub-
ieritis, aut intrusi, verē tum ultronei, tum ridētes,
atq; omnibus plorare renunciantes.

Hucusq; ex ERASMO.

MANIVM DIALOGI E LV.

LVCIANI SCIPIO P. Virunio

interprete. Interlocutores.

Alexander, Hanibal, Minos, Scipio.

ALEXANDER.

O Libyce, me decet preponi. melior quidē sū.

HA. Imo vero me. ALE. Iudicet ergo Minos, qui sp̄ iustissimus iudex est habitus. MI.

Quis es tu? ALE. Hic est Hanibal carthaginēsis: ego autē Alexander Philippi regis filius. MI.

Per louē utriq; gloriosi, sed qua de re vobis altercatio est? ALE. De præstantia. dicit em̄ is sese

me meliorē q̄ ego ducē exercitus fuisse: ego vero nō hoc solū, sed omnibus ferme qui ante meā ætatē fuere in re militari p̄stantiorē me esse affirmo. MI. Dicat ergo uterq; pro parte virili: tu

Libyce prius loquaris. HA. Vnum hoc me iu-

uat: q̄ ut hic sermonem gr̄cū didicerim, ut ne q̄ etiam hac in re Alexander me superet. Illos maxi-

me laudis dignos puto, qui quū parui a p̄cipio fuere, propria virtute ad magnam gloriam euasere: potentesq; facti, & principatu digni visī sūt.

Ego igitur cum paucis quibusdam Hesperia p̄sum inuadens, quū subconsul essem, optimus a fratre iudicatus, maximis rebus idoneus visus sū.

Tum deniq; Celtiberos corpi; atq; Gallos ipsos

P. VIRVNIO INTERPRETE

deuici. Et quum magnos montes trāsmigraſſem
omnē Eridanū trāſcurri: multasq; ciuitates euer
ti: & planā Italiaꝝ ſubiugauit: & uſq; ad ſuburbia
Romam. graſſatus ſum: totq; uno die romanos
occidi, ut eorum anulos modiꝝ meſurari oport
uerit: & ex cadaueribus pontes fluminibus fecē
rim. Atq; hæc omnia peregi nec Amōnis dictus
filius, neq; deū me fingens, aut matris inſomnia
narrans: ſed me hominē fatebar: pugnabamq; cō
tra duces magna prudentia, cōtra milites magna
audacia atq; fortitudine præditos. Non aduerſus
Medos, aut Armenos, qui anteq; quiſpiā ſequa
tur fugiunt: facile cuiq; audenti victoriā tradunt.
Alexander vero regni patris ſucceſſor, & id for
tunæ quodā impetu ampliauit. Qui quū vicerit
illū miſerum Darium, apud ipſm & Arbellas vi
ctoriam coepit. Antiquā ex patre cōſuetudinem
omittens, delabi non turpe putauit: ſeſeq; ad Me
dorum delicias inuitari libenter tulit: atq; in con
uiuiꝝ amicos interemit, quibus quū morerentur,
auxiliari conatus eſt. Ego autē patrię dominatus
ſum: quę quū me reuocaret, hoſtiū magna claſſe
aduerſus Libyā nauigante, parui: continuoq; me
hominē priuatū dedi: & damnatus æquo animo
rem tuli. Quæ quidē egi barbarus notus, om̃isq;

gręcorum disciplinę expers : & neq; Homerum
ut hic, edidici, neq; Aristotele magro eruditus:
sed solum mea natura optima sum usus. Hęc qđ
sunt quibus me meliorę Alexandro esse puto. Ei
vero ea causa mihi hic pręferendus est, qđ caput
eius diademate ornauerit, id deorū forsan apud
Macedones est: non tamę ob id pręstantior hic
videatur generoso duce, & viro: qui mentis sen
tentia magis qđ fortuna est usus. MI. Hic certe
orationę neq; ingenerosam, neq; ut libycum de
cebat dixit: tu vero Alexāder qđ ad hęc inquis?

ALE. Oportet quidę o Minos, homini adeo te
merario nihil respondere. Solū enim te nomen
satis edocere potest, qualis ego rex, qualis hic la
tro habitus fuerit. Aduerte tñ, an parum ipm su
perauerim. Adolescens adhuc rem aggressus, re
gnū obtinui: & de patris mei interemptoribus
ultus sum. At quū Thebas subuertissem, toti grę
cię terror fui: ab ea dux electus. Neq; dignū pu
taui, Macedonū regno me cōtentū esse, qđ pater
reliquerat, sed totū terrarū orbē sitiui: durūq; pu
tans, nisi rex oīm dñs essem, paucos quosdā me
cum agens, in Asiā me traduxi: & apud Theogo
niā cū magna pugna vici Lidiā, Ioniā, & Phrygi
am cœpi. Et tandē quęcūq; transieram subiugās:
veni ad ipm locū ubi Darius me expectabat, infir

nitos exercitus agens . Post hæc o Minos, nescis
q̄t ad vos uno die mortuos miserim : Dicit enim
Charon, tunc sibi scaphā insuffecisse: sed ligna q̄
dam adiungēs, illorū plures trāsportasse. atq; hæc
confeci me periculis opponens, & in pugna vul
nerari nō timēs. Et ut quæ apud Thorū & Arbe
las gesta sunt omittā, usq; Indos veni : atq; ocean
um mei regni thronū feci: & illorū hoīm elephā
tes habui. Pyrrhū vero meū captiuū coegi: & scy
thas hoīes certe nō spernēdos, subiugavi. Tanai
suptransiēs magna equitū pugna vici: ac amicos
meos remuneraui. De inimicis ultus sum. Si vero
deus hoībus videbar, parcendū illis erat. Nā rerū
magnitudie ut tale aliqd de me crederēt inducti
sunt, tandē mors me regē occupavit. Hic autē Ha
nibal apud Prusiā Bityniæ exulavit: & crudelissi
mo & pessimo hoī cōveniēs erat. Quæ vero Italos
vicit, omitto dicere . nā nō virtute, s; malicia atq;
p̄fidia & dolis id p̄gic: nunq; aut alicuius claritu
dinis aut iusti memor. Sed qm̄ q; deliciose vixit
rim vitupavit: oblitus mihi videt̄ eorū quæ apud
Capuā admiserit. Ibi em̄ mulierib; deditus est, &
voluptatib; ia vir mirabilis p̄ belli t̄pus inseruie
bat. Ego quoq; ea q̄ sub occidēte sunt p̄ua quidē
putās, nisi versus orientē me impulissē: ac magni
ficū qd p̄fecissem. S; hæc indigna. Nā Italiā atq;

MANIVM DIALOGI E LV.

Libyam ditioni meę adiungens, usq; Gades facile iuisssem. Iam dixi: tu quoq; o Minos iudica, hæc quidē e multis sint. SCI. Nōn, nisi me prius audias o Minos. MI. Quis tu vir optime es? aut unde? q; hisce claris ducibus te conferre audes?

SCI. Italus Scipio romanus. MI. Audiēdus qp pe es. SCI. Ego o Minos hæc non dicam, ne præferri velim. Nunq; em̄ huiusce generis honoris audus fui, sed semp esse q; videri malui: nec qd isti utriq; fecerunt, in me laudando alios vituperem. Iam puero mihi omne vitiū displicuit. & bonis artibus a primis annis deditus, humanitatiq; inseruiens, scire solum turpe putabam: sed opere semper perficere quicqd magnificū a maioribus natu, aut literis didicissem, conatus sum. Ita adulescens vixi, ut maxima patrię spes fuerim. Quæ illam frustrata non est. Nā quū senatus maximo timore, an esset patria relinquenda, consultaret: vix iuuenis (quū ei ætati nō liceret) in medios senes prosili; & stricto ense, hostem me habituruz profiteor eum, qui deserendę patrię sententiam protulerit. Quare vix quartū & vigesimū annū agens, dux electus, nō cum magno exercitu versus Carthaginem iui: atq; Hanibalē secutus vici: eū quoq; in turpē fugam cōverti. Et deuicta Car

P. VIRVNIO INTERPRETE

thagine non rei felicitate elatus sum: eundem me amici, eundem me patria post victoriam habuit. Diuites vero in bonis amicis esse putavi, non in auro. Nā per quattuor & quinque annos, quibus vixi, nihil unquam emi, aut vendidi. Ex foro quicquam nunquam diuertissem, nisi quempiam mihi aliquo modo amicū fecissem: & ut mercatoribus pecunias lucrari studium est, ita mihi ut adipiscerer homines omni metallo prestantiores cura erat. Quibus qualis fuerim, Titus Liuius, ceterique historici testari possunt. Ac ex Carthagine reuersus triumphum egi: censorque factus sum. Aegyptū, Syriā, Græciā percurri. Iterumque absens consul electus, bellum maximū confeci: & Numantiā euerti, atque alia egi. Nunquam me quis aut in prosperis eleuantē fortunā, aut in aduersis opprimentē vidit: quin tanta animi liberalitate usus sum, ut quā grandis dominus esse potuerim, quattuor & viginti solum libras argenti reliquerim. Illud nō tacebo scilicet, me nunquam iniustū aut crudelem fuisse, aut aliquius generis voluptate corruptū. Et hæc uti insipiens dixi: non ea ratione quod preferri velim, retuli, sed graue erat nō monstrare: ut est, Romanos omni genere virtutis ceteras gentes superasse. Ita quod ut viuus pro patria pugnaui, patriæque pietatē

mihi & rebus cæteris prætuli : sic nunc apud te o
 Minos pro patria hæc dicta sunt. MI. Per louē,
 o Scipio, & recte, & uti romanū decet locutus es.
 Itaq; quū disciplina militari, rebusq; bellicis hæc
 æqualem, aut te præstantiorē discamus, te præfe-
 rendum censeo. & Alexander secūdus sit, & ter-
 tius Hanibal : nec hic quidē spernendus est.

LVCIANI SCAPHIDIUM

Locutores. Charon, Mercurius, Menippus, Car-
 molaus, Lampicus, Damascias, Craton, Nico-
 Philosophus. CHARON.

AVdite quo quidē pacto nostra se negocia ha-
 beant, parua em̄ (ut videtis) ac vetus nobis
 est naucula, rimisq; fatiscit, ac fluctuū impulsioē
 naufraga est. Vos vero nonnulli simul aduenitis
 plurima quisq; secum deferētes. Si ergo his cum
 rebus scapham ascēdetis, vereor postmodū vos
 poenitebit: maxime q̄squis nare ignorabit. Quo-
 itaq; consilio tute nauigemus, ego vos docebo.
 Nudos, omniūq; vacuos rerum ingredi quoscūq;
 q; oportet, ac cuncta superflua in ripa depone-
 re, hoc itaq; modo nostra capax vix erit nauicu-
 la. Quare o Mercuri, hoc tibi de cætero sit curæ,
 præter nudatos omniūq; vacuos, neminē admit-
 tere, in ipso stans introitu, Pepla, aliaq; (uti dixi-

P. VIRVNIO INTERPRETE

mas ꝑ facito quēcuncꝫ deponere. Agnosce, & recipere: sed nudatos ingredi coge. MER. Perpulchre dicis. sic em̃ faxo: sed quis nam est is prior?

ME. Ego sū Menippus. at vide o Mercuri, peram, baculum ꝫ in lacum proiecī, ac palam minime tuli.

MER. Ascende Menippe oīm fortissime, primūꝫ apud naturam locū tene, quo possis omneis intuerier. Quis est hic alter?

CAR. Carmolaus megarensis, amore semp perditō affectus, cuius duorum talentorū unicū fuit osculū.

MER. Hunc desere decorem, labia, oscula, comam perpexā, oris ꝫ ruborem, ac vultus nitorē.

O factū bene. ingredi iā. Sed quis est alter purpurea veste indutus, caputꝫ diademate præinctus?

LAM. Ego sum Lampicus. MER. Tot tantaꝫ veniens tecum fers?

LAM. Decet ne o Mercuri, hominē regem nudū aduenire?

MER. Regem minime, mortuū vero potius: quare histe exue.

LAM. En gaꝫā abñcio. MER. Et insolentiā atꝫ sæuitiā abñcias o Lampice: hæc em̃ sua gravitate nostrum submergerent phaselum.

LAM. Sic faxo: sed saltē diadema cōcede, ac vestem regiā habere.

MER. Nequaꝫ, hæc etiam continuo depone.

LAM. Fiat. nunquid vis aliud? nūc omnibus, ut vides, sum exutus.

MANIVM DIALOGI E LV

Crudelitas, temeritas, iniuria, iracundia, reliqua q̃
huiusmodi sunt deponenda. LAM. Nudus iā,
nudus sum. MER. Ergo ascende. Sed tu quis tā
pinguis, tantaq̃ carne suffultus? DA. Damasi-
as athleta. MER. Videre videor te in palestris
exercitatū esse. DA. Ita: sed me admitte nudum
venientem. MER. Nudus venis tanta carne re-
fertus? Ea est deponenda, nam unico dūtaxat pe-
de hoc nostrū submergeres scaphidium, hę quo-
que coronationes, praeconiaq̃ sunt abijcienda.

DA. Profecto nūc quidē sum nudus, atq̃ alijs
par mortuis. MER. Sic esse magis decet ingre-
dere iam. Et tu Craton has abijce opes, luxuriam
pariter atq̃ molliciem, tecum ista ne deferas mo-
numenta: nec non tuorū authoritates maiorū de-
fere. Item & genus & gloriam tuę liberalitatis, fa-
mam p̃terea popularem, simulacra, ac epigrāma-
ta, hęc em̃ o Craton sunt pergrauissima. CRA.
Minime feram: cunctaq̃ quidē, inuitus tamen, de-
feram. Proh Dñj immortales, quid iā sumus p̃pes-
si? MER. Dñj boni, & tu his emicans armis, qd
tibi vis? etiā quid sibi hoc trophęum? NI. Quo-
niam o Mercuri, ardua domi militiq̃ facinora fe-
ci, ob quę ciuitatibꝫ domiatus fui. MER. Arma
& trophęum humi deferas. Nā apud inferos oīa

P. VIRVNIO INTERPRETE

sunt summa pace composita, nihilq; his opus est armis. Sed q; est is, qui sub honestatis habitu supercilia elatus, curaq; onustus, ac pexa barba comatus, tam lento pede aduenit? ME. Philosophus certe. o Mercuri, imo magus prodigijsq; refertus, quocirca iube eū spoliari. o q; multa ridicula iocabundaq; videbis. MER. In primis hūc depone habitum: tū & reliqua etiā. Proh lupi, q; tam iactantiam, atq; arrogantiam, quantāq; ignauiam, insaniāq; & lites, ac vanitates, verbaq; scrupulosa, labores vanos, nugas, ambages, atq; oīm genera deceptionū secum tulit. q; primū ijs te exue: & mentiri quoq; & potissimū arbitrari, & ceteris potiore esse. non quinq; remis hęc dumtaxat ferre valeret. PHI. Cunctis me exuam?

ME. O Mercuri, fac ei barbā abradi. nā est res grauissima. MER. Item depone barbā Philosophē. PHI. Quis est tōsor? MER. Menippus. Cape securim. Menippe: barbāq; Philosopho abrade. ME. Serram potius concede: ut res sit magis ridicula. MER. Satis est securis. oh iam barbā deposuisti. ME. Nō vis & supercilia ei abradi? MER. Maxie. Quid est hoc Philosophē? quid lachrymas? mortē ne formidas? ascēde bono animo. ME. Aliud restat magis ponderosū,

MANIVM DIALOGI B LV.

Quid danculū te gerit. MER. Quid, cedo? ME.
 Adulationes, blanditias q̃, quæ illi in vita valde
 profuerūt. PHI. Et tu Menippe, qua gratia hāc
 tuā non abijcis liberalitatem, letitiā, risum, ac for-
 titudinē? Nū ceteros solus es derisurus? MER.
 Menippe, huiuscemodi tecū habeto. nā leuia uti-
 liaq̃ sunt, & inter nauiganduz oportuna. Sed tu
 orator desere tantā elegantīā, copiamq̃ verborū
 & quæstitiōes, ac ratiocinationes, atq̃ huiuscemo-
 di plura. nā permaximē sunt grauitatis. ORA.
 Morē tibi geram. MER. Scaphidiū satis est re-
 fertum: funem igiŕ a litore soluite: ancoram a pro-
 ra retrahite: scalas tollite: malū scandite: agite, ve-
 la ventis tradite. tu quoq̃ nauta clauū dirige. At
 quid fletis umbræ amentes, maxime tu Philoso-
 phe? an ga modo barbā depofuisti? PHI. Nō.
 MER. Quāobrē ergo? PHI. Quia immortalis
 esse putauī. ME. Mentiŕ: alia re tristaŕ. MER.
 Qua? ME. Quoniā elegāŕ copioseq̃ quēad-
 modū solitus est decetero nō crapulabitur: neq̃
 noctu clāculum scortari, dieq̃ adolescentes ora-
 tiunculis allicere, ac eos pecunia emungere vale-
 bit: quo sobrius summo afficiŕ dolore. PHI. Tu
 vero Menippe, nō formidas mortē? ME. Quo
 pacto? quū ad mortē festinauerim nemo vocaŕ

P. VIRVNIO INTERPRETE

cāte: sed inter nauigandū nōnulla exauditur vox,
uti quibusdā a terra acclamātibus. MER. Ita est
Menippe. Nā quidā ad subfellia pergunt, qui Lā
pici morte cōgratulanr; eiusq; uxor magna mu-
lierq; frequentia domum reducit: ac filij lapidibus
ex urbe pellunt. Alij Clophantē laudant oratorē,
quidā Cratonē, condunt epitaphia. Materq; Da-
masie cum muliebri comitatu in funus prodit. Te
vero Menippe, nemo profecto plorat: solus ve-
nis cum silentio. ME. Minime, nōne rixātes au-
dis canes, coruosq; crochicantes, a quibus sumo
cum certamine iā humor? MER. Strēnuus es, q;
iam pfecimus iter. Descendite vos, rectaq; in ius
pergite. Nobis vero Charon p reliquis, nos no-
strum ad iter reuertamur. Quid tanta cū mœsti-
cia contemplamini ius subire? Ius est: ferunt q;
acerbissimas hic esse poenas, scilicet lapideas, vul-
tues: atq; vitam examinari cuiusq; necesse est.

LVCIANI TERPSION.

Locutores, Terpsion, Pluto. TER.

Vstum ne hoc est o Pluto, me quidē e vita obi-
isse triginta quū sim annorū: Tucritū vero senē
septuagenarium, & ultra, adhuc viuere? PLV.
Iustissimum quidem o Terpsio. Nam & si ipse vi-
uit, certe ad nullius tamen mortem affectus est:

MANIVM DIALOGI E LVI

tu vero omni tempore suā hæreditatē expectās,
eū mori avidissime cupiebas. TER. Nōne opus
fuerat, quū senex sit, nequeatq; decætero eius uti
diuitijs, locum dare iuuenibus? PLV. Nouas o
Terpsio statuis leges: quū ad voluptatez diuitijs
uti nequeat, ipsum e vita decedere. Aliter autē &
ip̄am sortē de eo & n̄ram statuissē videt. TER.
Hac de causa huiuscemodi accuso ordinez. opus
em̄ foret, eas res successionē graduq; fieri: senem
primo, deinde q̄ in ea etate sequeret mori. Haud
quaq; se exercere, aut viuere ex senectā pōt. tres
dūtaxat dentes illi relictī sunt: vix deseruiunt ocu
li: curuatus a quattuor famulis deducitur, degut
tantes nares, lipposq; oculos habēs, nihil deniq;
voluptatis degustans: haud aliter existens q̄ ani
mātum quoddā sepulchrū, ab ip̄a iuuentute deri
sum. Vt moriant̄ optimi atq; robustissimi adoles
centes, haud secus esse videt ac si flumina sursum
deferantur. Aut saltē scire necesse foret, quādo et
senum quilibet obiret. ne aliquos, prout eis mos
est, fallerent, quippe in presentia est illud prouer
biū, ut aiunt. Quadriga bouem sepissime ducit.

PLV. Hæc quidē o Terpsio, prudentius fiūt q̄
tibi p̄fecto videant. Verē & vos quid passi estis?
rebus em̄ alienis gaudetis: dum senibus, filijs or

P. VIRVNIO INTERPRETE

batis, vosmet tantope tradatis: quāobrem in de-
risum adducti, ab illis sepelimini: quod quidē plu-
rimis sit piucundū. Nā quanto vos magis mori il-
los popptatis, tanto plus omnibꝫ qꝫ gratissimum
est, si ante eos vos mori contingat. Eten̄ nouam
quandā in mediū adducitis artē, vetustos atqꝫ de-
crepitos quū amatis: p̄sertim quideꝫ, si liberis sint
orbati, qui vero liberos habent, illorū vobis non
est cura. Qꝫ ex ijs qꝫ amant plurimi, minime ve-
ro ignari astu, si eis liberos esse cōtingat, illos o-
disse dissimulent: ut & ipi habeāt amatores. Inde
ijs in testamēto exclusis qꝫ munera diutissime ob-
tulerunt, liberi, sicuti p̄fecto dignū est, omnē eorū
substantiā consequunt: at illi tristitia affecti, sua-
qꝫ spe delusi, dentibus fremunt. TER. Oia hæc
vera sunt quę de me & Tucrito autumas: quū sp̄
eū mori putarē. Introducebat em̄ me dū in angus-
tia positus esset: atqꝫ sub velamine quodā, tanqꝫ
ex ovo pullus imp̄fectus gratulabat. Vnde q̄nto
citius eū ad sepulchrū duci existimabā, tātō plus
mea me fallebat opinio. quū sp̄ magis se differre
pararet. Et nē ij, qui amore cōcurrebāt, muneribꝫ
me p̄claris vincerēt, plurima sollicitudine exci-
tatus iacebam, singula enumerās: eaqꝫ causa mei
fuerūt interitus. Is tandē adeo mihi hamū dilace-

rantē imp̃ssit, ut prius me deridens sepulchro tra-
deret. PLV. Euge o Tucrite, diutissime viuas,
una & diuitijs abundās, & huiuscemodi hoies de-
ridens: neq; prius moriaris, q̃ hos blanditores cū
ctos prēmittas. TER. Hoc quidē o Pluto piu-
cunduz mihi foret, si ante Tucritū Careodos vita
decederet. PL. Boni animi sis o Terpsio, & Phi-
do etiā, & Melanthus, & oēs penitus ip̃m pręce-
dent, ex ip̃ismet (ut prędiximus) curis. Hęc ego
sum̃ope cōmendo, o Tucrite diutissime viuas.

LVCIANI HERCVLES.

Locutores, Diogenes, Hercules. DIO.

NUnquid Hercules ipse est: Haud quisq; me
hercule alius. Arcus, claua, pellis leonina, ma-
gnitudo ip̃a, totus deniq; Hercules est. Ig̃it̃ e vita
decessit qui Iouis erat filius: Dic quęso o pręcla-
rissime, mortuus ne es: Ego em̃ quū terrę supes-
sem tibi haud secus q̃ deo sacrificauī. HER. Re-
cte q̃ppe sacrificasti. Hercules em̃ ipse ī coelo una
cum dijs īmortalibus cōsistit, Heben apud se ha-
bens cruribus formosissimā. Ego vero qui te al-
loquor sua sū umbra. DIO. Quidnā dicis ama-
bo: umbra ipsius dei? HER. Fieri em̃ potest,
altera eū ex parte deū esse, altera vita decessisse.
DIO. Vtiq;. HER. Ille em̃ neq; mortuus est,

P. VIRVNIO INTERPRETE

sed ego dūtaxat qui sui sum imago. DIO. Perpendo nunc poptime, teipm pro sua virili parte Plutoni tradidisse. HER. Sic res se habet. DIO Quo pacto igit callidissimus quū sit AEacus, te eū nequaquē esse nouit, sed admisit tanquē subinductum Hercule. HER. Quoniā sibi sum perquē similis. DIO. Vera autumas: nā ita persimilis, ut ille ipse sis. Caueas igit ne contra sit: ut tu quidez Hercules existas: imago vero apud deos imortales Heben in uxorē duxerit. HER. Audax nimis es atquē loquax: & nisi ab argutis, quas in me intulisti, desinas: senties quē primū qualis dei imago sim. Arcus em̄ nudus est atquē paratus. DIO. Cur aut decet te timeam, quū semel mortuus sis: S; per tuū Hercule dic quāso, dū ille uiuebat eras ne una secū, & tūc imago existens: aut unus quidē eratis in uita, posteaquē e uita decessistis separati: ac ille quidē ad deos imortales aduolauit, tu yō umbra, ut dignū videtur, ad inferos aduenisti. HER. Et si fas equidē foret, nequaquē responderi viro sophisticē percunctanti: attamen aures quoquē ad hoc porrigas. Quicquid em̄ Amphitriōnis in Hercule erat, idipm morte affectum est: quod nempe ego sum. (ut dixi) totum, quod aut Ioui attinet, est cum dñs imortalibus constitutū.

MANIVM DIALOGI E LV

DIO. Perspicue nūc intelligo autumas em̄ eadē vice Alcmenā duos peperisse Hercules: unū qdē ex Amphitrione, alterū vero ex sumō loue: ex q̄ factū est, ut gemini ī unius matris utero lateretis.

HER. Nequaquē o insane, idem profecto ipsi eramus ambo. DIO. Neq; adhuc ad intelligendū id facile est, duos Hercules in unū esse cōpositos, nisi qs diceret, vos tanq; Hippocētaurū in unum fuisse copulatos, hoīem vicz, & deū. HER. Nōne sic tibi hoīes componi videt̄ animo & corpe? Vnde qd prohibet animū quidē ip̄m ex sumō loue natū, adesse coelo, me vero mortalē ad inferos venisse? DIO. Vtiq; elegant̄ hęc disserruisses, si corpus hac tēpestate esses, sed incorporea es imago. itaq; periculū est, te triplicē iā fecisse Herculē.

HER. Quonā modo triplicē? DIO. Hoc quidē modo. nā si unus in coelo existit, tu vero apud nos imago, corpus aut̄ apud tumulū iā in puluerē versum, hęc tria iā cōfecta sunt. animaduertas igit̄ velim, quē tertiū corpi esse intelligas patrem.

H. Audax es, atq; sophista, s; qd nomē tibi est qui huc aduenisti? DIO. Diogenis sinopei imago: ip̄e aut̄, p̄ ip̄m louē, minime cū dñs me īmortalibz, sed cū mortuorū optimis constitui: Homerū atq; huiuscemodi fabulas deridens.

PHILOSOPHORVM AVCTIO.

LVCIANI dialogus lepidissimus, q̄ suo more poeta philosophos ridet, eosq; venales seruos facit, loue qdē vendente, at agente præcone Mercurio: interprete Nycholao Beraldo. Interloquuntur Iupiter, Mercurius, Emptor. **IUPITER.**

QV quidē scamna dispone, locumq; præpara venientib;. At tu adductos huc philosophos in catasta statue: s; comptos prius, ut pulchri, decentesq; appareant, multosq; inuitent emptores. Tu vero Mercuri præconem age: & q; recte feliciterq; cedat nobis, emptores ad forum conuoca, q̄ primū ut adsint, quando philosophos cuiusuis generis atq; instituti adducturi sumus. Porro si qs præsentis numos non habeat, soluet postea, dato prius fideiussore. **MER.** Adsunt quidē multi, a nobis neutiq; diutius remorandi. **IV.** Vendamus igit. **MER.** Quem vis primū oīm adducamus? **IV.** Comatū hunc ionicū, nā austerum nescio quid præse fert, ac venerandū. **MER.** Hūc cine Pythagoricū dicis? Descende tu ergo: tecq; ijs qui cōuenerūt præbe conspiciendū. **IV.** Age clama. **MER.** Vitam optimā vendimus, ac grauissimā, quis emptor erit? Quis supra hominē sapere vult? Quis nosse uniuersi harmoniā? Quis reuiscere? **EM.** Hic quidē nō utiq; in genere

AVCTIO PHILOSOPHORVM

sa est facie. Sz qd nouit potissimū? MER. Arithmetica, Astronomiā, prodigiosam doctrinam, Geometriā, Musicam, diuinationē. Summū certe vatem vides. EM. Licet ne hominē interrogare? MER. Interroga tu bonis (quod dicūt) auius. EM. Cuias es tu? PY. Samius. EM. Vbi eruditus? PY. In AEgypto, ab ijs qui AEgyptū incolunt philosophis. EM. Age vero, si te emero, ecquid me docebis? PY. Nihil docebo, sed reminisci faciam. EM. Quomodo tandē? PY. Quū tuam ipsius animā expurgauero, eiꝫ sordes omneis eluero. EM. Sed fac me purgatū esse: qua ratione id efficies? PY. Primū omnium quiete, silentioꝫ opus est diuturno, perpetuoꝫ annorꝫ quinqꝫ taciturnitate. EM. At tibi o bone, melius sit Cregli filiū instituere, nā quod ad me attinet, loqui ego, non aut statūꝫ instar perpetuo filere volo. At quid post tam diuturnū tandē quēquennij ꝫ silentiū? PY. In Musica, Geometriaꝫ ꝫ exercēbere. EM. Belle dicis. siquidē citharādum prius, dein philosophuz esse oportet. PY. Ad hęc numerare etiā. EM. Et iā quoꝫ seio numerare. PY. Quomodo numeras? EM. Vnū, duo, tria, quattuor. PY. Vides ne ea quę tibi quattuor esse vident, esse decem: absolutūꝫ quēpiam

N. BERALDO INTERPRETE

ex ijs trigonon fieri, ac iusiurandū nostrū. EM Nunq̃ herde iuramentū hoc quaternariū audiui neq̃ sermones eiusmodi sacros ac diuinos. PY Postea scies o hospes, quēnā sit terrē, aeris, aquæ, ac ignis vectatio: & qua sint forma quo q̃ modo moueant. E. Est ne aliq̃ igni, aeri, aquæ forma?

PY. Et manifesta quidez. Neq̃ em̃ informia ac sine figura moueri possunt. Nosces p̃terea deum & numerū esse, & harmoniā. EM. Mira dicis.

PY. Adde his, q̃ aliū videri, aliū vero esse te scies, qui unum esse te putas. EM. Quid ais? alius ne sum, non hic qui te alloquor? PY. Nūc qdē is qui es, at quondā alio corpore, alioq̃ nomine videbare: atq̃ itidem olim in aliud transibis corpus. EM. Hoccine ais? Imortalē fore me, in varias mutatū formas? Sed de his satis sup̃q̃. Quæ nā vero tibi victus ratio? PY. Ex animantibus nullū comedo: ab alio nullo nisi a fabis abstineo.

EM. Cur usq̃ adeo a fabis abhorres? PY. Nō abhorreo ego, s̃z sacrū qddā sunt, mira q̃ eorū natura est. Nā primū qdē nil aliud q̃ semen s̃t. Q̃ si viridē adhuc fabā exueris, videbis pudēdis, virilibusq̃ nescio qd s̃it. Decoctā vero si noctibz aliquot lung̃ exposueris, sanguinē ex ea facies. qd q̃ maius, Atheniēsi bz mos est, fabis magistratus eli

gere. EM. Pulchre omnia, ac planè diuinitus dicti. Ceteræ exuitor. quando nudum te videre cupio. O Hercules, aureum est huic femur, non homo est, sed immortalis quispiã deus esse videt: quapropter eum oïno emam. Quanti eũ facis? MER. Decem mnis. EM. Ego tanti emo: precium accipe. IV. Scribe emptoris nomen, simul ac patriã.

MER. Italicus quispiã esse videt o Iupiter, nimis enim ex ijs qui Crotonem, ac Tarentũ, ac magnã Graciã incolunt. Quãtũ non unus, sed pene trecenti eum sui cõmodi gratia emerint. IV. Abducant illum: nos quæ aliũ euocemus. MER. Vis ne squalidum illũ ponticum? IV. Prorsus. MER. Qui peram ex humero suspensam gestat? Descende. Ades: ac sedes has circumi. Vitam virilẽ vendendo, vitam optimã, generosam, ac liberam vendo. Philosophũ liberum quis emet? EM. O præco, quid ais tu? vendis hominẽ liberum? MER. Vẽdo ego. EM. Deinde nihil times, ne plagĩ accusatum in Areopagitarũ iudicium quis te vocet? MER. Nihil hic auctionem curat: quoniã se oïno liberũ esse putat. EM. Quis eõ uti velit usque adeo sordido, atque infelicitèr iacenti, nisi fossorem eũ, aut lixam quis forte facere velit? MER. Neque id modo, sed & si atriensem eũ, per domus ve-

N. BERALDO INTERPRETE

stibulo statueris, quouis cane fideliores eū inuenies, Est scilicet huic canis nomen. EM. Cuias, quāue artem proficitur? MER. Roga tu hoīez: ita eū optime feceris. EM. Eius timeo austeritatem ac tristitiā, ne me adlatret accedentē, ac p̄ lo- uem mordeat. Videsne uti is baculū sustulerit, cō- traxerit supercilia, ac iracundū quiddā minabundūq; aspiciat. MER. Ne time: mansuetus est ac benignus. EM. Hoc primum o optime, cuias es? DIO. Vndeuis. EM. Quid ais? DI. Mū- di ciuem vides. EM. Imitaris ne quēpiam? DI. Herculem. EM. Cur tu itaq; leoninā, ut ille, pellē non induis? Nā baculo quidē illi nihil es dissimilis. DIO. Penula hęc mihi leonina pellis est. Pugno vero ut ille, aduersus voluptates, sed ultro et a nemine iussus: ut qui vitam malim expurgare.

EMPulchrū, ita me deus amet, institutum. Sed quid te nosse dicemus? aut quā artē tenes? DI. Liberator sum hominū, & morborū animi medicus: veritatis q; oīno, ac libertatis propheta esse cupio. EM. Age o propheta. Ceterū si te emero quo me tandē modo docebis? DIO. Primū qdē te adsumens, & delicias exuens tuas, teq; in egestate claudens penula induam. Post laborare co- gam, humi dormientē, & aquam bibentē: teq; nō

AVCTIO PHILOSOPHORVM

exquiritis, sed obujs primū eduljs explere. Pecunias vero si quas habeas, authore me in mare pñcies. Vxorem nō curabis, non liberos, non patriam: tibiq; ea omnia nugæ videbunt. Relinquens vero paternā domū, aut sepulchrum aliquod habitabis, aut desertam turrim, aut etiā dolium. Petra vero tibi erit lupinis plena, librisq; intus & exterius scriptis: atq; ita maximis regibus feliciorē esse te dices. At te si quis aut flagellet, aut torqueat, eorū nihil esse tibi durum molestūq; existimabis. EM. Quid ais? Flagella mihi nihil fore dura ac molesta? Necq; em̄ testudinis, aut carabi corio tegor. DIO. Euripidis illud, paucis mutatis, imitaberis. EM. Quid tandē? DIO. Mens quidem tibi dolebit, at lingua nequaq;. Tibi vero ad esse hęc debent. Impudentē te esse oportet, ac audacē, cunctisq; & principibus & priuatis conuiciari. eo em̄ modo te suscipiēt, magnanimūq; esse conijcient. Barbara vero tibi uxor erit, absonaq; locutio, ac plane canina. Facies intenta, ingressus vero eidē cōueniēs. Ferina deniq; agrestiaq; oīa. Pudor vero, equitas, modestiaq; procul esto: ruboremq; oīno e fronte deradito. Hominū cōuentus ac cōciliabula, nūdinasq; sequere: in ijs solus atq; incōmutabilis esto, non amicū, non hospite.

admittēs. his em̄ fere magistratus soluit. Cunctis
vero videntibus ea audacter facito quę nemo so
lus, priuatimq; faceret. Venerē quoq; tibi q̄ma
xime ridiculā eligito: ac deniq; vel polypū, si tibi
videat, crudū, sepiamue comedens morere. En ti
bi nos hanc felicitatē conciliamus. EM. Apage
sis. Scelestā em̄ sunt hęc, non humana quę dicis.

DIO. Sed q̄maxime facilia o noster, & ad quę
cuius puenire promptū sit. Nō em̄ eruditioe, nō
studijs tibi, nugisq; eiusmodi opus erit: sed bre
uis, compendiarisq; hęc tibi ad gloriā via fuerit.
Nā seu priuatus agas, ac tinctor coriarius, salsa
mentariusue, aut faber, aut numularius: nihil oīno
phibebit te esse admirabilē, modo nō desit impu
dētia, atq; audacia, recteq; i quēuis opprobria ia
ctare didiceris. EM. Nihil mihi pfecto in hac re
tua opera opus ē. Nauclerū yō forte, aut olitor
popportune fueris, si hic duob; ad sumūz obolis
te vēdere mihi velit. M. Hūc tu accipe, nihil em̄ iu
cundius nobis, q̄ ab obturbatore isto, clamosoq;
ac maledico liberari. IV. Aliū voca, cyrenēū illū
purpuratū ac coronatū. M. Adeste cūcti, atq; di
ligent auscultate. Est hęc quidē sūptuosa res, ac di
uitib; aptissima. Vita hęc est suauis ac ter beata.
qs delitias expetit? qs delitias sumas emere vult?
E. Veni & dic qd nosti, ego em̄ te emā: si qdē utilis

AVCTIO PHILOSOPHORVM

mihi fueris MER. Ne obturba quæso hominē o
optime, neq; interroga. parū em̄ sobrius est: ne
q; tibi quicq; cōmode responderit, ut qui lingua
sit lubrica (vides em̄) ac titubante. EM. Ecq;
sanus corruptum hunc ac nequā seruū emerit?
Quæ vero unguenta olet. Vt lubricū quiddā in
cedit. Verè dic tu Mercuri, quid nouit hic potissi
mū? MER. Est hic oīno quidē in victu dexter,
comotationibusq; ac comessationibus, & tibi
cinis q; maxime idoneus: aptissimus profecto a
matori cui piā ac perditō domino. præterea condi
endorū bellariorū egregie gnarus, obsonatorq;
experientissimus, atq; oīno voluptatis iucundio
risq; vitæ professor. Eruditus quidē est Athenis,
seruit vero tyrannis Siculis, a quibus vehemēter
colebatur. Instituti vero eius caput est, omnia cō
temnere, omnibus uti, ac voluptatez undecunq;
venari ac expetere. EM. Quærendus tibi quis
piam alius ex opulētis istis optimeq; numatis ho
minibz: quādo ego emendē huic vitæ hilari haud
sum idoneus. MER. Ociosus quantuz video o
Iupiter nobis hic superit. IV. Traducito hunc:
atq; aliū adducito. Imo vero duos istos. Nēpe ri
dentem illū ex Abderita, & flentē alterz Ephesiū.
nā utrūq; simul vendere certū est nobis. MER.

N. BERALDO INTERPRETE

Descendite huc, atq; in medium procedite. Optimas vitas vendo, sapientissimos omniū philosophos vendo. EM. O Iupiter, quæ est hæc varietas? Hic enim ridere non cessat: alter vero lugere quæpiam videt. iugiter em, atq; ubiq; lachrymas fundit. Quid hæc o noster sibi volunt? Quid rides? DE. Rogas? Quoniam quæ agitis vos ridi- cula mihi videntur omnia: vosq; præterea ridiculi. EM. Quid ais? Numnā nos omnes rides, nostraq; omnia usq; adeo parui pendis? DE. Ita habet. serium in eis nihil: inania vero cuncta, atomorūq; abundantia, infinitaq; multitudo. EM. Nō ita quidē: sed tu, ut vere dicam, inanis es, ac plane imperitus. O quæ est hæc contumelia, haud unq; ridendi finem facies? Tu vero quid fles optime? multo em melius puto te alloqui. HER. Quo- niā o hospes, miserandę mihi res cunctę mortaliū esse vident, nihilq; in eis esse non fragile: idcirco me miseret vestri: & præsentia haud quaq; mihi magna videntur, futura vero omnino misera. Di eo vero conflagrationes atq; uniuerſi calamitatē. Horę idcirco misereor. Nempe q; nihil est in eis stabile, sed cuncta miscent inter se ac conuoluuntur: ac nihil differt voluptas a molestia, peritia ab imperitia, magnū a paruo, & sursum deorsum cir-

AVCTIO PHILOSOPHORVM

cumcurrētia, & ultro citroq; ceu in æui huius ludicro transeuntia. EM. Quid est æuum? HER. Puer ludens talis, ac cōtendens. EM. Quid sūt homines? HER. Dñi mortales. EM. Quid dñi?

HER. Homines immortales. EM. Enigmata dicis o noster, & griphos cōnectens, quēadmodum & Apollo, nihil, ut vere dicā, explicas. HE.

Nā vos omnes ne pili quidē facio. EM. Nemo itaq; sanus te emerit unq;.

HER. Ego vero oībus gregatim flere iubeo, ementibus, & nō ementibus.

EM. Hoc malū haud distat ab insania: q̃ propter neutrū horum emere certū est.

MER. Inutiles & ij nobis supersunt. IV. Tu aliū vende.

MER. Atheniensem ne illū hominem? IV.

Prorsus. MER. Huc ades. Vitam bonā & prudentē vendimus: quis emet sanctissimū hunc philosophum?

EM. Dic mihi, quid maxime nostis?

SO. Pueros amo: perbellecq; amoris numeros, omneis teneo.

EM. Qui igitur emam te, qui pedagogo egeam formosissimi mi filij?

SO. Egeam me uno aptius formoso cui piā puero adesse possit.

Nā non ego amo corpora, sed animā esse pulchram puto.

Siquidē & si mihi formosissimi pueri deponant, ac sub eadē stragula iaceant, audies

eos indignū se nihil a me pati affirmantes. EM.

N. BERALDO INTERPRETE

Quis hæc tibi credet, scilicet quū pueros ames, nihil te præter animam curare? Præsertim in tanta licentia, nempe eodem lecto iacentē. SO. Iurō equidē tibi & canem, & platanum, hæc ita esse. EM. O hercules, quodnam est hoc iusiurandum, quæue deorū absurditas? SO. Quid ais? Putas ne canem deum nō esse? Nescis qualis sit in Aegypto Anubis, in cælo Sirius, & apud inferos Cerberus? EM. Recte dicis, at non aduertam. Sed quam tandem vitam agis? SO. Ego quam mihi ipsi ciuitatem condidi, habito. Republica vero quadam peregrina utor, & mihi ipsi leges facio. EM. Vnū aliquod ex tuis placitis audire cupio. SO. Audi maximum quidpiam quod de foeminis sentio. Existimo enim nullam ex eis unius, sed cuiuscūq; esse debere. EM. Quid ais sublatas ne leges de adulterio? SO. Per Iouem, ac omnem de eis curam, inanemq; diligentiam. EM. Quid vero de formosis, tempestiuis q; pueris existimas? SO. Osculum ij præmij vice viris claris, ob egregium aliquod ac memorabile facinus ultro dabunt. EM. Pape, quæ est hæc liberalitas? Cæterum quodnam est tuæ huius sapientiae caput? SOCRATES. Ideæ, & horum omnium exemplaria. Nam eorum quæcunq;

AVCTIO PHILOSOPHORVM

q̄ vides, terrę, atq; eorū quę super terrā sunt, celli,
 maris imagines quędā sunt occultę extra uniuersū.
 EM. Vbi sunt? SO. Nusq̄. Nā sicubi essent, non essent. EM. Nō video hęc quę dicis exemplaria. SO. Nil mirū, cęcus em̄ es oculo, ego vero oīm imagines video: teq; ip̄m inuisibilē, & me aliū, & oīno gemina omnia. EM. Emendus es igitur sapiens usq; adeo quū sis, atq; acuta acie. Age, quanti, aut quid ā me precij petis? MER. Da duo talenta. EM. Emi ego quanti dicis: argentū vero iterū p̄soluam. MER. Quod est tibi nomē? EM. Dioni syracusano. MER. Age, accipe id quod tibi cedat feliciter. Epicureū te voco. Quis emere hunc vult? Est hic quidē ridentis, illius discipulus, itemq; ebriosi alterius, quos paulo ante indicabam. Porro unum quiddā plus illis nouit, quatenus impius magis est, cętera iucūdus: & gulę amicus. EM. Quanti? MER. Duobus minis. EM. Accipe. At videam oportet quibus nā potissimū eduljīs gaudeat. MER. Dulcibus maxime gaudet atq; mellitis, maxieq; expetit caricas. EM. Facile hoc: emā itaq; illi ficū massas. IV. Aliū voca, illū scilicet derasum & seuerū stoicū. MER. Recte dicis, nā multi eorū qui ad forē cōuenerunt, eū ip̄m expectare vident, ip̄am veritatem.

N. BERALDO INTERPRETE

tatem vendo, vitā p̄fectissimā vendo. quis unus oīa nosse vult? EM. Quid hoc? MER. Nēpe q̄ solus hic sapiēs, solus pulcher, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator. Deniq̄ quid nō?

EM. Numnā o bone, & cocus solus est, & per louē, tinctor coriarius, faber, atq̄ id genus alia?

MER. Ita videt̄. EM. Veni o bone, ac mihi emptori dic quis nā sis: atq̄ illud quidē primū, nūnā graue tibi sit q̄ venalis sis ac seruus? CHry. Ne quaq̄, nā hęc in potestate nostra quidē non sunt. Porro quęcūq̄ in potestate nostra nō sunt, indifferētia esse necesse est. EM. Nescio quid dicas.

CHry. Quid ais? nescis q̄ quędā sunt proægmena, alia v̄o rursus apoproægmena? EM. Ne nūc quidē intelligo. CHry. Nil mirz, ut qui eiusmodi nominibus nostris assuetus non sis, neq̄ comprehendendi vim habeas. Studiosus vero quispiam, atq̄ in logica speculatione versatus, nō tm̄ modo hęc nouit, sed quid sit accidens, & quid p̄teraccidens, quidq̄, & quantū inter se differant.

EM. Ne graueris per philosophiā obsecro hęc verba nobis exponere. nam nescio quomodo obstrupui eiusmodi verborum sono. CHry. Perlibenter quidem, citraq̄ inuidiam omnem. Nam si quis claudus coipso quo claudicat pede in lapidē

AVCTIO PHILOSOPHORVM

forte impeerit, ac vulnus aliquod ex occulto acceperit: habebat is quidem contingens, nimirum claudicationem: vulnus vero quod postea accēpit, præter contingens. EM. O mirum hominis ingenium. Quid vero aliud potissimum nosti?

CHry. Verborum laqueos, quibus implico mecum differentes, atq; eorū ora obturo & ad silentium adigo, ceu iniecō illis fræno. Hæc autē facultas, celebratus syllogismus vocat. EM. Hercules, inexpugnabilis cuiuspiā, ac violenti nomen dicis. CHry. Audi igit. Est ne tibi filius? EM. Quid ni? CHry. Hunc igitur si forte iuxta fluvium errantem crocodilus deprehendat, rapiatq;, ac mox redditurū se tibi eundem promittat. Nēpe si quid statuerit de reddendo tibi filio vere dixeris, quid eum dices statuisse? EM. Rem quæris haud quāq; dictu facilem. Nam dubito, utro dicto filium recipiam. Verū tu per Iouem, respondens, mihi filium serua, ne prius occupatus a crocodilo voretur. CHry. Confide. Nam alia mox ex me disces haud paulo magis mira. EM. Quæ tandem? CHry. Metentem, dominantem, exindeq; electram, atq; obducta illum facie. EMP. Quemnam illū obductum, aut quā electram dicis? CHry. Electram illam inclytam Agamēnq;

N. BERALDO INTERPRETE.

nis filiam, quæ eadē simul & nouit, & non nouit. Nam quū ei p̄xime adstaret Orestes ignotus ad huc, nouit quidē Orestē: ut qui frater eius esset: q̄ vero is Orestes esset ignorabat. Obductū yō il- lum, maximeq; admirandū sermonē audies. Naz hoc mihi responde. Nosti tuū p̄ius patrē? EM. Certe. CHry. Quid igit̄, si quē admoueam tibi velata facie, interrogemq; hunc cine nosti? Quid dices? EM. Nimir̄, haud nosse me. CHry. At qui erat is pater tuus: quare si hūc ignoras, patrē etiā manifesto ignoras. EM. Non quidē, at is si reuelata facie fuerit, id quod res est sciam. Ceter̄ quorsum tādē hæc tua sapientia, aut quid tum potissimū facies, simul atq; summū virtutis fasti- gium fueris assecutus? CHry. Circa primigenia verlabor: diuitias dico, sanitatem, atq; id genus alia. Porro necesse est prius sumō studio ac labo- re libris ijs subtilibus incubuisse, scholia congere- re, ac solcecismis, absurdiscq; verbis impleri. quod q; p̄cipuū est: haud fas est sapientē te fieri, prius q̄ elleborū ter biberis. EM. Generosa hæc oīa, planeq; virilia. Ceter̄ auarum, abiectumq; esse, ac feneratorum (adesse em̄ tibi hæc omnia video) numnā eius esse dicemus qui elleborum biberit, aut absolutā quampiā virtutē fueris assecutus?

AVCTIO PHILOSOPHORVM

CHry. Certe. Soli enim sapienti foenerari licet. Nam quū eius propriū sit munus, colligere, foenerare vero atq; usuras supputare haud multum a colligendo abesse videantur, manifestū hoc non minus sapiētis esse q̃ illud. Necq; hoc simpliciter quidē. Necq; em̃ ei usuras modo accipere licet, s; usurarum etiam usuras. Alioqui ignoras, ex usuris quasdam priores esse, quasdam posteriores, p̃ inde atq; illarum foetus: lam vero vides quid efficiat syllogismus. Nam si usurā primā accipiat, accipiet & secundam. At qui primā quidē accipiet, accipiet ergo & secūdā. EM. Eadem ergo dicamus oportet de mercede, quam ab adulescentibus accipis, quū manifestum sit, sapienti soli virtutem præmij loco esse. CHry. Sapere incipis. Non enim meaipsius, sed dantis gratia mercedē accipio. Nā quum ex hominibus hic profusus sit, ille contra continens ac comprehendens: ego me ipsum quidē exerceo, comprehensor ut sim, discipulum vero, ut sit profusus. EM. Atqui contra dicebas discipulum quidē comprehensorē, te vero solū diuitem, effusum. CHry. Rides o noster. At vide ne syllogismo qui demonstrari nequeat, te configā. EM. Ecquid ab ijs tuis iaculis periculi grauis esse p̃t? CHry. Perplexitas, silentiū, ani-

N. BERALDO INTERPRETE

mi stupor, ac mentis euersio. Quodq; omniū maximū, ego te, si velim, esse lapidē cōuicero. EM. Quomodo lapidem? Nō em̄ Perseus o optime esse videris. CHry. Hoc modo. Lapis numnam corpus est? EM. Certe. CHry. Quid vero animal, nōne est corpus? EM. Fateor. CHry. Tu vero an non animal? EM. Ita puto. CHry. Lapis es igit̄: corpus quū sis. EM. Non ita, sed resolue me per Iouem obsecro: meq; denuo hominem ex lapide facito. CHry. Haud difficile id quod dem. Sed tu homo iterū esto: dic mihi, omne corpus est animal? EM. Non. CHry. Quid igit̄ lapis? animal? EM. Non. CHry. Tu igit̄ an nō corpus es? EM. Sum. CHry. Corpus vero quū sis, an non es animal? EM. Certe. CHry. Nō igit̄ lapis es: animal quū sis. EM. O recte factū. Vt mihi nuper crura, ceu Niobes quondā, pfixerant, ac pene saxea facta sunt. Emam te idcirco. Quanti? MER. Mnīs duodecim. EM. Accipe. MER. Solus ne eū emisti? EM. Non per Iouem solus, s; ij omnes quos vides. MER. Multū pfecto, validisq; humeris, ac metentis sermone digni. IV. Ne cessa, aliū accersere. MER. Peripateticū te dico, te inq; pulchrum, ac diuitem. Emite prudentissimū hunc, rerumq; oīm peritissimū

AVCTIO PHILOSOPHORVM

num. EM. Qualis nam est? MER. Modestus equus, victu temperans, quodq; omniū maximū, duplex. EM. Quid ais? Alius ne extrinsecus, atq; intrinsecus alius? MER. Quare hunc si emeris, memento exteriorē hunc atq; interiorē vocare. EM. Quid vō nouit potissimū? MER. Triplex bonū esse, animę, corporis, ac fortunę. EM. Humana sapit. Quanti est? MER. Viginti minis. EM. Magnū id quidē. MER. Non o beate, etem pecunię quidpiā habere videt: quare causam haud diceš, quin emas protinus. Disces q̄primū ab eo etiā, quot annos viuat culex: quantoq; interuallo a sōle distet maris profundū: & quēnā sit ostrearū vita. EM. Quę hęc est diligentia, atq; exacta doctrina? MER. Quid vero si & alia audias multa, longe ijs acutiora? Nimirū de semine ac generatiōe, de hominis in utero formatiōe, & q̄ homo quiddā sit risibile, asinus vero neq; risibile sit animal, neq; fabricę aptus, neq; natatile.

EM. Grauiſſima hęc sunt omnia, utilesq; (quas dicis) disciplinę: q̄prop̄t emo eū viginti. MER. Esto. Quis iam reliquus nobis factus est? Scepticus ille. Tu o Pyrrhia adesto: ut q̄primū vendere. Effluit em̄ iam turba pene omnis, ac pauci iam admodū supersunt quibus vendere liceat. Verū

N. BERALDO INTERPRETE.

tñ quis emere & hūc vult? EM. Ego. Sed tu dic
 primū, quid nosti? PHI. Nihil. EM. Quomō
 hoc abs te dictū est? PHI. Quoniā nihil omni
 no esse mihi videtur. EM. Nōne & nos quiddā
 igit̃ sumus? PHI. Ne id quidē scio. EM. Neq̃
 te quēpiam esse? PHI. Multo etiā id magis ne
 scio. EM. O quē est hęc dubitatio. Quid hęc ve
 ro sibi volunt statēræ? PHI. Appendo in eis ra
 tiones, atq; ad æquilibrium reduco: quumq; ve
 hementer similes æqualesq; ponderē eas esse vi
 deo, tunc demum ignoro, utra sit verior. EM.
 Quid vero aliud optime, facis? PHI. Omnia, ni
 si q̃ fugitium comprehendere nequeo. EM.
 Cur id nequis? PHI. Quoniā optime non com
 prehendō. EM. Nihil mirum. nā tardus, segnis
 q; quispiam esse videris. Cæterę quisnam est do
 ctrinę finis tibi propositus? PHI. Imperitia: ni
 hilq; neq; audire, neq; videre. EM. Surdum igit̃
 tur ac cæcum esse te dicis. PHI. Immo vero sine
 iudicio, ac sensu, nihilq; verme præstantiorē esse
 me. EM. Emendus es itaq; vel ob hęc maxi
 me. Quanti hūc facis? MER. Mina attica. EM
 Accipe. Quid ais o noster? Emi ego te? PHI.
 Incertum. EM. Incertum? Emptus quidem mi
 hi es; dataq; pecunia. PHILOSOPHO. Nōdum

AVCTIO PHILOSOPHORVM

tibi assentio, sed hoc mecum tacitus ipse confide-
ro. EM. Atqui tu me quidem sequere, uti seruū
debet. PHI. Quis nouit, vera sint, nec ne q̄ dī

cis. EM. Præco, mina, quicq; adsunt omnes.

PHI. Adsunt ne hic nobis aliqui? EM. Enimue-
ro ego iam iā tibi in pistrinum coniecto, persuade-
bo dominū me tibi esse: ~~et~~ causa esse inferiorē.

PHI. Et de hoc dubito adhuc: ac nihil dū assen-
tio. EM. At ego iā per louē, iudicaui. MER.

Tu quide3 huic desine obloqui, ac contradicere:
emptoremq; sequere. Vos vero in crastinum vo-
camus. vendituri enim priuatas, mechanicasq;
ac forensis vitas sumus.